

Årsmelding 2016

Erfaringsutveksling

Kunnskapsformidling

Ettertanke – refleksjon

Mulighet til nye perspektiv

Innhold

Stiftelsen Montebello-Senteret

Formålet, nye vedtekter	5
Visjon og mål	5
Finansiering, nye vedtekter	6
Økonomiske rammebetingelser	6
Styret for Stiftelsen	7
Ledelse	7
Faglig forankring	7
Administrativ drift og utvikling	7
Pasientadministrativt datasystem	7
Strukturert regnskapsførsel	7
Strategiprosess	7

Markedsføring

Trykte media	9
Digitale media	9
Annonsering TV	9

Fagseminar og besøk

10

Et ideelt offentlig og privat samarbeid i 25 år

11

Eiendom og bygningsmasse

12

Uteområdene	12
Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling	13

Personell – samarbeidsrelasjoner

14

Eksternt faglig nettverk	14
Samarbeid med andre institusjoner og organisasjoner	15
Bedriftshelsetjeneste – sykefravær	15
Kompetanseutvikling	15

Kursvirksomhet

16

Kursdeltakere	17
Kurstilbudet – trinnmodellen	18
• Trinn 1	18
• Trinn 2	19
• Behandlingskurs; kreftrelatert lymfødem	20
• Trinn 3	20
• Familiekurs – barn som pårørende	20
Arbeidshefter og kursmanualer	20
Sosial og kulturell aktivitet	21

Forskning og fagutvikling

22

Tall og regnskap 2016

25

An abstract sculpture composed of several faceted, geometric shapes in white and light brown. The shapes are arranged in a way that creates a sense of depth and movement, with some parts overlapping others. The lighting is soft and directional, highlighting the sharp edges and creating subtle shadows. The background is a blurred, light blue-grey color.

«Mennesket er et skapende
sentrum. Hvert menneske har en
iboende verdighet»

Stiftelsen Montebello-Senteret

Montebellosenteret (MBS) i Ringsaker kommune, Hedmark Fylke, er opprettet av Staten ved Sosialdepartementet og Det Norske Radiumhospitalet i 1990, og er organisert som en stiftelse.

Helseforetaksreformen har medført vesentlige endringer etter at vedtektene fra 1990 ble nedfelt. I flere år har Styret arbeidet for å få til en presisering av hva slags institusjon MBS er, med forankring i någjeldende helselovgivning.

Endringene i helsereformen har medført at rehabiliteringsplasser kjøpes og selges gjennom en anbudsprosess mellom helseforetakene og rehabiliteringsinstitusjonene. Begrepet rehabilitering fikk en ny betydning når «Forskrift om habilitering og rehabilitering kom i 2001», senere erstattet av «Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator (FOR-2001-06-28-765)». MBS har aldri vært en del av dette. Styret har ønsket en tilpasning og en presisering av formålsparagrafen fra 1990 for å unngå misforståelser og fortsatt ivareta den opprinnelige intensjonen om stedets egenart slik dette var i 1990.

Etter en lang prosess ble vedtektene fra 1990 endret og godkjent 19. oktober 2016.

FORMÅLET – NYE VEDTEKTER

«Stiftelsen Montebello-Senteret er en nasjonal helseinstitusjon. Formålet er å gi hjelp til livsmestring for kreftpasienter og deres pårørende. Virksomheten bygger på at kreftsykdom er mer enn fysisk lidelse.

Montebello-Senteret skal i tillegg til målrettede kurs for kreftpasienter og deres pårørende, også nyttes til kurs for

personell som arbeider med kreftrammede familier og med kreftforskning.

I samarbeid med Radiumhospitalet og andre relevante fagmiljøer skal Montebello-Senteret være et kompetansesenter i arbeidet med langtidsbivirkninger etter kreft og kreftbehandling.»

VISJON OG MÅL

MBS har en visjon og et fremtidsrettet mål om å være den mest anerkjente institusjonen for kreftpasienter og deres pårørende, med fokus på livsmestring ved å lære å leve med endringer, samt få et nytt perspektiv på livet, etter kreft. MBS ønsker å gjøre dette ved å formidle viten på den ene siden, og åpne veien til livet på den andre siden.

Det ble i 2016 startet et samarbeid med Sand Atelier for å utvikle en «Montebellostjerne» sammen med de ansatte. Visjonen til senteret settes i dette prosjektet inn i en større og visuell sammenheng som forsterker senterets egenart.

Mennesket er et skapende sentrum. Hvert menneske har en iboende verdighet. Hvert individ har rett til autonomi, og til å være aktør i eget liv, uten at andre menneskers verdighet og rett til det samme krenkes. Troen på menneskets frihet og verdighet er historisk knyttet til troen på opplysning og kunnskap, denne arven vil MBS ta vare på.

Nytt perspektiv på livet: Stjernen er et forsøk på å fastholde visjonen om å gi nytt perspektiv på livet. Stjernen opplyser og oppløfter. MBS skal formidle aktuell viten om sykdommen og dens følger på den ene siden og troen på menneskets frihet og verdighet på den andre.

FINANSIERING – NYE VEDTEKTER

«Den virksomhet som er knyttet til kreftpasienter og deres pårørende er basert på bidrag fra folketrygden iht Lov om spesialisthelsetjenesten § 3–8, pkt. 4, samt egenbetaling fra pasienter/pårørende fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet.

Annen virksomhet finansieres gjennom kursavgift eller andre selvfinansierende ordninger.»

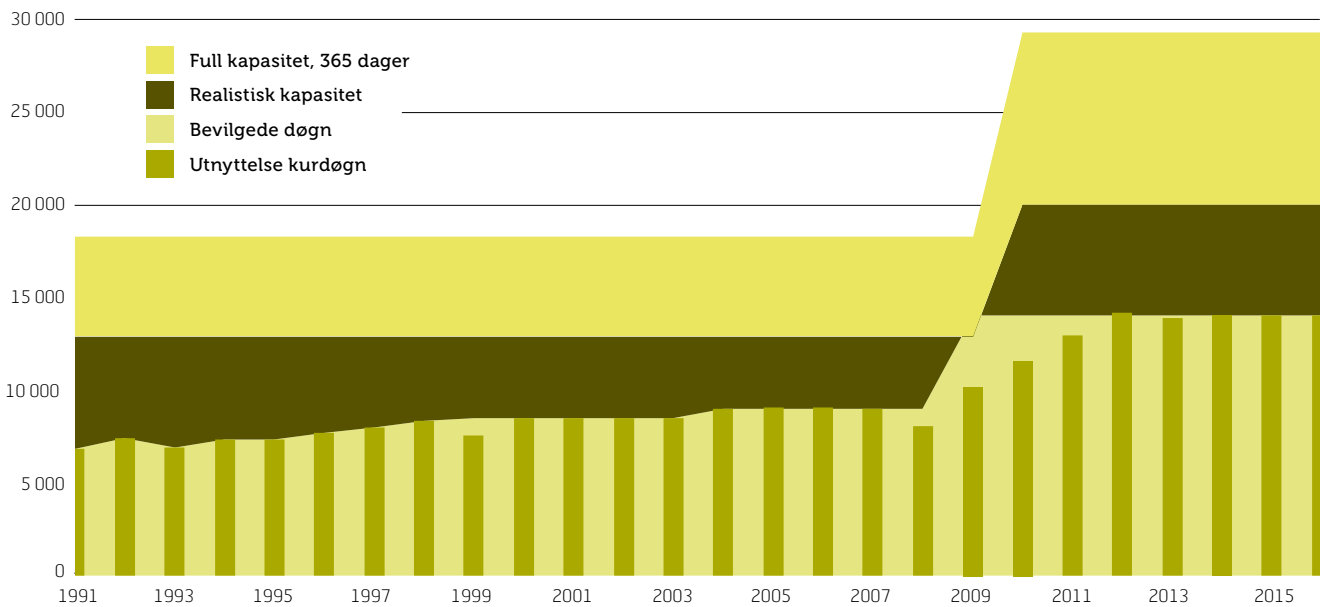
ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Helse- og Omsorgsdepartementet tildeler MBS en økonomisk ramme for belastning gjennom Folketrygden kap. 2790, post 70. Dette er fordelt på 14 000 oppholdsdøgn for pasient/pårørende

og 1200 oppholdsdøgn for friske søsken og barn som pårørende. Rammebetingelsen har vært på samme nivå siden 2009 og utnytter i begrenset grad kapasiteten ved senteret. En realistisk kapasitetsutnyttelse er opp mot 20 000 kurdøgn. (fig 1).

I forbindelse med bygging av Montebello-Tunet, ble det i St. prp. nr. 65 (2004–2005), revidert nasjonalbudsjett for 2005, gitt rom for en utvidet kapasitet ved Senteret med 6750 døgn. Det ble lagt til grunn at «det innenfor den samlede spesialisthelsetjenesten skal gjøres bruk av den økte kapasiteten denne utbyggingen gir».

Kapasitet og utnyttelsesgrad 1991–2016 (fig 1)

Fra venstre: Asbjørn Larsen, Eli Edvardsen, Idar Magne Holme, Anine Kjerulf og Kjell Myhren.

Ledelse: Jan Vincents Johannessen og Torill Ensby.

STYRET FOR STIFTELSEN

Formann: Idar Magne Holme

Nestleder: Kjell Myhren

Medlem: Asbjørn Larsen

Medlem: Anine Kjerulf (fra 2017)

Representant for de ansatte: Eli Edvardsen

LEDELSE

Daglig leder: Jan Vincents Johannessen

Senterleder: Torill Ensby

FAGLIG FORANKRING

MBS har siden åpningen i 1990 hatt en faglig forankring i Det Norske Radiumhospitalet. Tidligere direktør ved Radiumhospitalet Jan Vincents Johannessen er daglig leder ved MBS.

Samarbeidsavtale med Radiumhospitalet omfatter en medisinsk faglig forankring ved å sikre MBS legetjeneste fra det onkologiske miljøet ved kreftklinikken. MBS har på sin side lånt kreftklinikken en legehjemmel (overlege, onkolog). Avtalen innebærer og at MBS skal gis bistand til forskning, utvikling og metodeutprøving.

Virksomheten er underlagt lov om spesialisthelsetjenester. Dette innebærer at MBS legger til rette for et helhetlig kvalitetssystem som ivaretar lik tilgjengelighet og forsvarlige helse-tjenester. Pasienter som befinner seg på MBS har rettigheter etter pasientrettighetsloven, og har krav på tjenester som følger av denne. Det føres pasientjournal og sendes tilbakemelding til

Ledergruppen: Ingrid Høgetveit, Torill Ensby, Hanne Finstad, Svein Ove Husnes.

henvissende instans. Samarbeid er etablert med kreftavdelingen ved Sykehuset Innlandet Lillehammer om kreftfaglig behandling under kursopphold. Det opprettes dialog med pasientens behandlingsansvarlig lege, der dette er hensiktsmessig. Journal og bookingsystem er i utvikling for å legge til rette for en forsvarlig praksis, og nødvendig informasjonssikkerhet og informasjonssplikt gjennom Norsk Helsenett.

ADMINISTRATIV DRIFT OG UTVIKLING

MBS har de siste par årene vært i en utvikling for å bygge opp senteret med en ny struktur for ansvar og ledelse. Senteret er nå organisert med et administrativt- og et driftsnivå med senterleder og tre avdelingsledere som senterets ledergruppe.

Arbeidet med HMS, Personelhåndbok og et helhetlig kvalitetssikringsverktøy tilpasset institusjonen er prioritert.

PASIENTADMINISTRATIVT SYSTEM

Vår samarbeidspart innen PAS (pasient administrativt system) AVANS har fått prosjektmidler fra Innovasjon Norge til et samarbeidsprosjekt med MBS og flere samarbeidende rehabiliteringsinstitusjoner for utvikling av elektroniske helsedata gjennom helsenett knyttet til søknadsbehandling og datainnhenting. Prosjektet er startet opp og planlegges å kunne være i drift i løpet av 2017.

STRUKTURERT REGNSKAPSFØRSEL

MBS har gjennomført et prosjekt for strukturert regnskapsføring i samarbeid med Compute AS hvor vi har tatt i bruk tekniske muligheter i vårt ERP system, Visma Business – herunder AutoPay inn og ut, dokumentskanning m/attestasjon og driftsmiddel-løsning. Vi har ryddet i kontoplan og utvidet bruken av ansvarshenheter for bedre økonomistyring. Det er også anskaffet løsninger for effektiv rapportering i Excel mot de data som er fanget i Visma Business.

For å sikre best mulig kvalitet og konsistens i regnskapsdata må ansvaret for den løpende datafangst ivaretas innad i organisasjonen. Det vil si at bilagsbehandling, attestasjon, kontering og bokføring nå vil bli håndtert av egne ansatte.

STRATEGIPROSESS

MBS har påbegynt en arbeidsprosess for strategisk planlegging og oppfølging for perioden 2017–2020. Arbeidet skal ferdigstilles høsten 2017.

I 2016 har Montebellosenteret – ved flere av de ansatte – holdt foredrag i ulike sammenhenger; som på konferanser, til pasientforeninger og helse og utdanningsmiljøer av ulikt slag. På bildet: Maria Munsters, markedssjef

Markedsføring

Markedsføringsplanen utarbeidet i 2011 har som formål «Gjøre MBS kjent som best i Norge på å lære og leve med endringer som følge av kreft, for både kreftpasienter og deres nærmeste».

MÅL

- Flere skal ha kjennskap til MBS og de ulike kursene (trinmodellen).
- Flere skal ha kjennskap til at det er et eget opplegg også for pårørende.
- Opprettholde/øke søkerantallet til kursvirksomheten.

For å nå målgruppen er det viktig å utvikle og ivareta en tett og god dialog med de arenaer hvor målgruppen er, slik som;

- Helsetjenester (sykehus, poliklinikker, kommunen med fastleger og kreftkoordinatorer).
- Det er lagt til rette for å kunne engasjere MBS ambassadører på de største sykehusene for å ivareta informasjon og brosjyreplasseringer.
- Brukerorganisasjoner og lavterskel tilbud (Kreftforeningen, pasientforeninger, Vardesenteret og Pusterom).
- Samarbeidspartnere (Nansenskoln, Senter for krisepsykologi, Familierådgivningskontorer o.s.v).
- Tidligere kursdeltakere er i mange sammenhenger de beste ambassadører for å gjøre tilbudet, og ikke minst nytteverdien, kjent for andre pasienter.

VIKTIGE MEDIKANALER

Trykte media:

Kursbrosjyre, temaflyere, annonsering

Kursbrosjyren 2016 inneholder en komplett oversikt over alle kurs, delt inn etter trinn-modellen. Brosjyren gir god informasjon om målet med kursopphold, trinn-modellen og hvordan man søker, både for pasienter og pårørende. Mer spesifikk informasjon om ulike kurs i hvert trinn, er beskrevet i egne temaflyere, og på nettsiden. Familiekursene «Barn som pårørende» har alltid vært en del av den trykte brosjyren. Kursmaterielet (brosjyrer/flyere, poster mm) har blitt distribuert gjennom eget nettverk ift sykehus, poliklinikker, pasientforeninger og kreftkoordinatorer i kommunene. Det er gjort avtaler om gjentagende annonsering av kursaktiviteten i pasientorganisasjonenes medlemsblad og invitasjon til samarbeid. Flere pasientorganisasjoner har publisert artikler om kursvirksomhet ved Montebellosenteret i sine trykte og digitale medier.

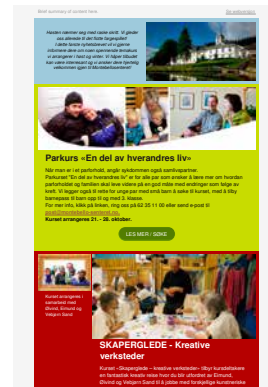
Egen kokebok: I kokeboken «Oppskrifter fra Montebellosenteret» har vi samlet mange av de rettene som vi serverer fra vårt kjøkken. Boken kan kjøpes av alle kursdeltakerne på senteret. Boken er høyt ønsket blant mange og i 2016 er 3. opplag til boken trykket.

Digitale media:

Nyhetsbrev, nettsiden og facebook

Digitale nyhetsbrev benyttes for effektiv oppdatering av kontaktnettverket. I 2016 er det startet med å bygge opp en database av tidligere kursdeltakere som ønsker å motta nyhetsbrev. Optimalisering og aktualisering av nettsiden er en kontinuerlig prosess, da nettsiden kan anses som en viktig informasjonskilde for både pasienter, pårørende kursdeltakere og helsepersonell. Besøksfrekvensen til nettsiden er stadig økende. MBS opprettet i 2014 egen Facebook-side, som har utviklet seg til en god kommunikasjonskanal. Tidligere kursdeltagere benytter Facebook-siden til å formidle erfaringer fra oppholdet sitt.

Annonsering på TVNorge og TV2 på reklamefrie dager

Det er søkt plass til annonsering av MBS sin 30 sekunders spott på de reklamefrie dagene. Både TVNorge og TV2 har innvilget flere søknader og reklamefilmen er jevnlig vist på reklamefrie dager i 2016.

Fagseminar og besøk

I 2016 ble kreftkoordinatorer som jobber i kommunen invitert til et 2 dagers seminar med hovedtema «Eksistensielle utfordringer – å rydde plass til livet». Nesten 70 koordinatorer deltok og fikk et godt/bedre innblikk i Montebellosenteret og kursdriften. Kreftkoordinatorer er viktige samarbeidspartnere for Montebellosenteret. Seminaret ble arrangert for fjerde gang.

Samtidig har vi arrangert, i samarbeid med Barnekreftforeningen, en fagsamling for helsepersonell som arbeider i spesialisthelsetjenesten med barn som behandles for kreft. Hensikten er

å bli kjent med tilbudet «Kurs for familier med kreftsyke barn» og etablere kontaktnettverk.

Begge disse arrangementene blir evaluert som nyttige og verdifulle.

Mange foreninger, interessegrupper og organisasjoner som arbeider med kreft har besøkt oss i løpet av året. Besøksgrupper er verdifullt som nettverksbygging. Vi får mulighet til å informere om og vise fram stedet, og vi blir bedre kjent med hverandre – noe som gir mulighet til å bygge gode relasjoner.

Et ideelt offentlig og privat samarbeid – i 25 år

25 år har Montebellosenteret vært en internasjonalt anerkjent pionerinstusjon på sitt område. Tallrike kreftpasienter og pårørende har fått et nytt perspektiv på livet gjennom kurs ved Montebellosenteret. Senterets mål er å gi de berørte hjelp til å leve med endringer som følge av kreft. Fokus er på mulighetene, i stedet for begrensningene, i et miljø der kvalitet, estetikk og kunst er viktige rammefaktorer. Montebellosenteret tar vare på hele mennesket, og hele familien, uansett hvor de kommer fra i Norge.

Uten støtte fra utallige private givere over hele landet, kunne Montebellosenteret vanskelig ha blitt hva det er i dag. Fra 1990 er alt som er bygget på Montebellosenteret finansiert med midler fra private givere. Til sammen er det investert over 100 millioner kroner fra gavemidler for å gi senteret den standarden det har i dag. De største bidragene kom fra Lions «Røde Fjær aksjon»

og Kreftforeningens «Krafttak mot kreft» i 2004. Ingen av de private givene har forlangt noe igjen for sine bidrag.

Sandefjord Kreftforening bidro til å starte aksjonen «Bli en Montebelloblomst» med kr 300 000. Aksjonen har skaffet midler til oppussing av hotellrommene i Blomsteravdelingen som nå er nær ferdigstilt.

I 2016 fikk senteret flere gaver og donasjoner fra lag og foreninger, i forbindelse med merkedager og minnegaver. Nettsidene har fått en direkte mulighet til å gi gaver og donasjoner. Vi planlegger å presentere givene på nettsidene våre.

Jorunn Thorud testamenterte en tredjedel av sine verdier utenom innbo og løsøre til Montebellosenteret i Mesnali. Arven vil bli brukt til FDVU arbeid ved senteret. MBS har også fått ulike minnegaver i forbindelse med dødsfall og andre markeringer.

Eiendom og bygningsmasse

Eiendommen er på ca. 300 dekar og består av ca. 7 000 m² gulvareal. Ved vannet Sør-Mesna har MBS egen brygge og badeplass, to båthus, robåter, seilbåter, kanoer med mer.

Området har et godt utbygd sti- og løypenett helt opp til Sjusjøen og fjellområdene. Hovedhuset er en gammel staselig trebygning oppført i Dansk Herregårdsstil fra slutten av 1800-tallet,

– restaurert første gang i 1990–1993. Etter den siste ombygningen i 2007–2009 fremstår senteret mer funksjonelt og moderne med totalt 80 senger. Alle rom har eget bad og toalett. Senteret rommer også trivselsanlegg med varmtvannsbasseng, auditorium med audiovisuelt utstyr og plass til 100 personer, grupperom, oppholdsrom, flere stuer, bibliotek etc. Hovedkjøkken med eget matverksted og spisesal. Aktivitets- og treningssal med styrketreningssrom.

Det er nødvendig å gjøre en gjennomgang av bygningene og eiendommen. Noen større kostnader må etter hvert påregnes. I 2016 ble bassenget gjennomgått og opprustet til dagens tekniske krav. Det samme ble de branntekniske installasjonene.

UTEOMRÅDENE

Siden 2013 har gavemidler blitt brukt til å videreutvikle hageanlegg og uteområdene.

Nærområdene ved senteret er som små vandringsruiter og hvilesteder, hver med sin karakter og sitt forløp. Det skal veksles mellom muligheter for å være alene og å være sammen.

I 2016 kom noen av elementene i prosjektet kunstneren Borgny Svalastog og tidligere daglig leder ved Lillehammer Kunstmuseum kunsthistoriker Per Bjarne Boym har laget en skisse til på plass.

Et avgrenset område i utearealet for meditativ refleksjon ved Mysendammen ble ferdigstilt med lysthus og en vandringssti. Alle de fargede stolpene markerer at det er en tekst på andre siden av stien og innbyr til refleksjon og stille vandring. Prosjektet er mulig gjort gjennom arven etter Hilda Hoen Nordby og Magne Nordby som er gitt til kunstnerisk utsmykning ved senteret.

I videre planer for uteområdet inngår etablering av grill og uteplasser, plenarealer, lekeplass, trenings- og ballspillarealer og opprusting av stien ved husene og ned til bryggeanlegget. Disse

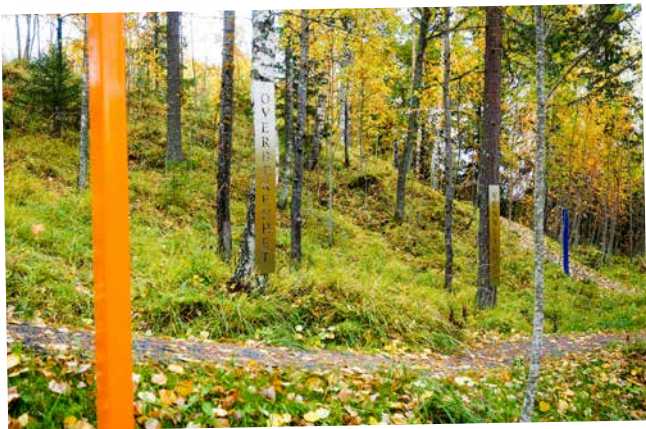

arbeidene vil bli igangsatt når økonomien gjør dette mulig. Det samme gjelder for et mer funksjonelt og penere inngangsparti til senteret og utbedring av parkeringsplass.

FORVALTNING, DRIFT, VEDLIKEHOLD OG UTVIKLING (FDVU)

MBS har i samarbeid med Rambøll utviklet en forvaltnings-, drift, vedlikehold og utviklingsplan (FDVU) for eiendom og uteområdet. Planene vil bli revidert i 2017 og planlagt vedlikehold og utvikling sett i budsjettmessig sammenheng.

«Vår» henger i et av rommene mot hageanlegget i førsteetasje og er en monotypi og et malt speil som Borgny malte til «Måneskinnskåpen oppunder pol» (Maihaugen 2010). Margit, Arnes mor i romanen Arne av Bjørnstjerne Bjørnson sier; «Våren er vakker for den som lenge har havt vinter». Bildet er tenkt som et ekko av de grønmalte speilene inne i lysthuset.

Fra venstre: Berger Hareide, Kjersti Rogne, Jette Lanng Pedersen, Lars Erlend Kielland, Laila Dufset, Eimund Sand, Eirik Fismen, Berte Windingstad og Aline Flølo

Personell - samarbeidsrelasjoner

MBS representerer 27 årsverk fordelt på 35 faste ansatte. Dette representerer en god tverrfaglig kurskompetanse ift onkologi, fysisk aktivitet, ernæring og ulike psykososiale tema. En viktig side ved kurskonseptet er hotelldriften. Den muliggjør at kursdeltakere oppholder seg sammen i tilrettelagte omgivelser gjennom hele kurset. Ansatte i kjøkkenavdelingen har bred kompetanse innenfor institusjon og restaurant fag og serviceavdelingen innenfor helse og kontor fag.

EKSTERNT FAGLIG NETTVERK

MBS bygger sin faglige virksomhet på de nyeste kjente nasjonale og internasjonale forskningsresultater på området. For å styrke sin faglige kompetanse og forskningsorientering, baserer MBS seg på samarbeidsavtaler og nettverksbygging. MBS har knyttet til seg et nettverk av høyt kvalifiserte fagpersoner med ulik spisskompetanse som bidrar til kursgjennomføring og fagutvikling.

Trinn 1 kursene har avtaler med onkologer fra fagspesifikke områder hvorav de fleste kommer fra OUS. Sigvor Ljone har i mange år vært fast bidragsyter til de psykologiske tema på disse kursene.

De forskjellige temakursene har faste samarbeidsavtaler med ressurspersoner og kompetansemiljøer for å få et kvalitetsmessig godt faglig innhold. Det samarbeides med Nansenskolen på Lillehammer om kursene «Minnene ser deg» og «Forsommerdager». Bispekontoret i Hamar om kurset «Pilegrimsvandring i indre og ytre landskap». Familieterapeutene Berger Hareide og Kjersti

Rogne fra barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, om parkurset «En del av hverandres liv». Kunstnerne Øivind, Eimund og Vebjørn Sand om «Skaperglede og kreative verksteder». Fysioterapeuter og spesialister i klinisk fysioterapi: Aline W. Flølo, Hilde Karbø og Linda Wiik i «Lær å leve med lymfødem». Fysioterapeut og Qigong instruktør Jette Lanng Pedersen om kurset «Medisinsk Qigong» og «Mindfulness». Pedagog og yogainstruktør Johanne Melkevoll om kurset «Yoga og avspenning». Prest Dagfinn Follerås har i 2016 vært en viktig støttespiller for videreutvikling og gjennomføring av temakurset «Når tidsperspektivet er kort». Til kurset «Selv-bilde, kropp og seksualitet» er det et faglig samarbeid med OUS – Radiumhospitalet og kreftsykepleiere/spesialister i sexologisk rådgiving NACS Randi Gjessing og Tore Borg. Psykolog og klinisk spesialist Marianne Straume fra Senter for Krisepsykologi er en svært viktig faglig ressurs for å kunne gjennomføre familiekursene med ønsket faglig kvalitet. Miljøarbeiderne innehar viktig kompetanse på barn og unge. Samarbeid om utstyr, lærerkrefter og barne- og ungdomsarbeidere til familiekursene er etablert med skoler i Ringsaker og Lillehammer.

*Psykolog og klinisk spesialist
Marianne Straume*

Torill Ensby og mange av den faste staben på Montebellosenteret

MBS har en avtale med skuespiller og dramaturg Morten Jostad for en spesialtilpasset forestilling hvor tema er «Å være noe og å bli noe annet» i oppstartshelgen av alle «Kreft – hva nå?»

SAMARBEID MED ANDRE INSTITUSJONER OG BRUKERORGANISASJONER

MBS har et nært samarbeid med Kreftforeningen og Kreftomsorg Rogaland og med ulike pasientforeningene mht. kursutvikling, kursgjennomføring og gjensidig markedsføring.

Det er inngått avtale om 1 ukes praksis til studenter i videreutdanning i kreftsykepleie fra Høyskolen i Hedmark, avdeling for Helse og idrettsfag og praksisplass for 2. studieår Bachelor idrett ved Høyskolen i Lillehammer.

Montebellosenteret er godkjent lærlingebedrift for kokk og har utviklet et verdifullt samarbeid med opplæringskontoret i regionen.

BEDRIFTSHELSETJENESTE – SYKEFRAVÆR

Bedriftshelsetjenesten innlandet har i løpet av 2016 bistått MBS med målrettet arbeidshelseundersøkelse, veiledning til ledergruppa, HMS faglig støtte, sykefraværs og nærværarbeid og arbeidsrelatert konsultasjoner.

Sykefraværet i 2016 utgjorde 7 %. Langtidsfravær gir store utslag i en bedrift som MBS.

KOMPETANSEUTVIKLING

Det er generelt gode muligheter for deltagelse på de ulike faglige foredragene i kursene, for alle ansatte. Avtaler og samarbeid med ressurspersoner har i seg selv tilført økt kompetanse for faste ansatte ved senteret.

Alle ansatte var i 2016 med i utviklingsprosessen av visjonen og Montebellostjerna. Alle ledere har fått opplæring i nærværarbeid, HMS og risikovurdering. Ansatte i administrasjon har fått nødvendig oppdatering ift arbeidsrett, personalarbeid, lønn og sykefravær.

To medarbeidere har fått grunnopplæring i arbeidsmiljø. Teknisk personell ift brannvern. En medarbeider i kjøkken har gjennomført kurset «Sundt kosthold». Seks medarbeidere i kurs og service har gjennomført livredningskurs i vann.

I Kursavdelingen har to medarbeidere gjennomført videreutdanning til «Aktiv instruktør», med fokus på kunnskap og kompetanse på å trene personer som har gjennomgått kreftbehandling.

En medarbeider har gjennomført kurset «Psykisk helse i et samfunnsperspektiv». En medarbeider har påbegynt kognitiv terapi utdanning, mens en annen har påbegynt praktisk pedagogisk utdanning i egen regi med noe tilrettelegging fra MBS.

«Når livet svinger av fra veien»: Montebellosenteret har gjennom mange år benyttet seg av psykoterapeut Sigvor Ljone som foredragsholder/kåsar i senterets kurstilbud, spesielt i trinn 1 kursene. Sigvor sin formidlingsform er spesiell. Samtidig som den har en god faglig forankring er den nær, vekker gjenkjennelse og treffer kursdeltakerne på en emosjonell måte. Dette blir en opplevelse som ikke så lett lar seg beskrive med ord. Derfor har MBS valgt å produsere en video fra foredraget som kan kjøpes på senteret av alle som har deltatt på foredragene hennes på Trinn 1-kursene.

Kursvirksomhet

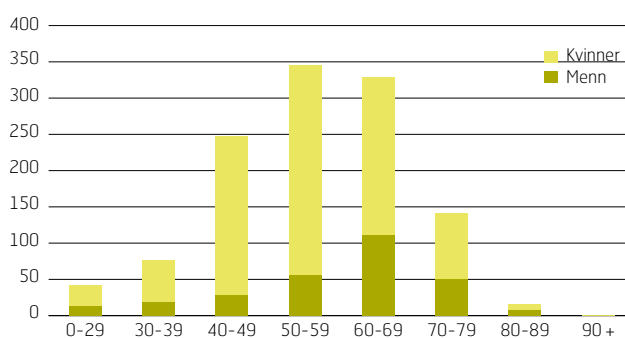
Kursvirksomheten er løpende kursaktivitet og programutvikling, samt kvalitetssikring av helsetjenestene. Kontinuerlig og systematisk evaluering av arbeidsmetoder og arbeidsmodeller er et ledd i kvalitetssikring, kompetanseutvikling og overføring av kunnskap og erfaring.

MBS arrangerer spesialiserte kurs for kreftpasienter og deres pårørende/nærstående. Kompetansen er en god mix av egen og ekstern fagkompetanse tilpasset den enkelte kurstypens innhold.

Det finnes i dag mange sammenlignbare rehabiliteringstilbud til kreftpasienter. Andre rehabiliteringsinstitusjoner har ikke tilbud bare til kreftpasienter men også til andre grupper. Deltakerne i kursprogrammene ved MBS har stor kvantitet og likhet, hvor gjenkjenneelse, identifikasjon og fellesskap med andre i lignende situasjoner blir på en helt annen måte enn i mindre og mer uensartede grupper av pasienter. De har en høy grad av tverrfaglig, spesialisert rehabilitering (TSR), men ikke ett så spesifikt tematilbud som Trinmodellen vår. Tilbudet til de som står pasienten nær (ektefelle, samboer, barn, nærstående) er også i en særstilling ved MBS.

Forskningsresultater og tilbakemeldinger fra utallige kursdeltakerne bekrefter at «psykoeducation» og annen profesjonell støtte styrker personers egenmestring. MBS er på mange måter en profesjonell nettverksarena for kreftpasienter og deres pårørende hvor dette settes inn i en faglig og dynamisk ramme under oppholdet.

Antall deltakere med kreft 2016

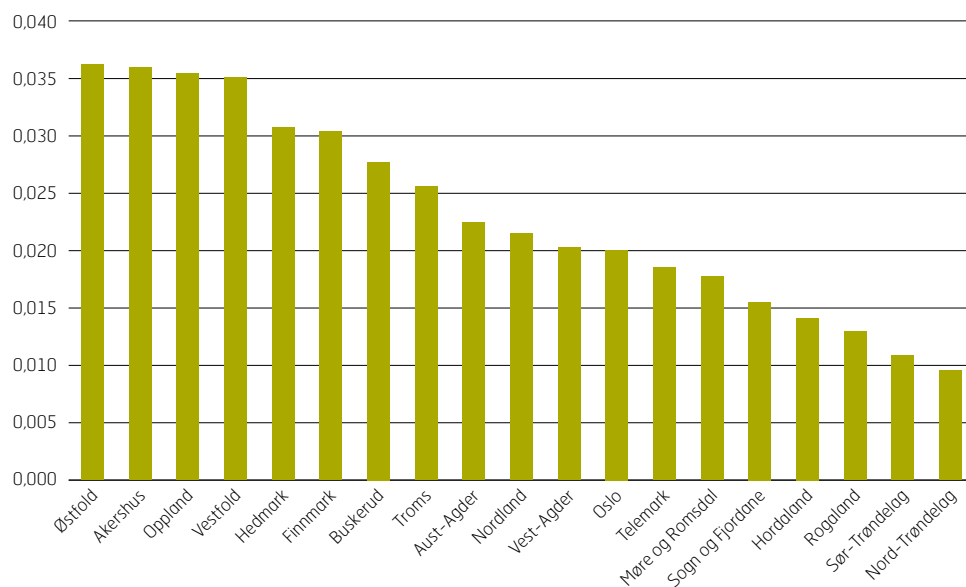
Evalueringene tyder på at mange opplever å få informasjon og økt kunnskap om livsmestring videre. Over to tredjedeler rapporterer at de er meget fornøyd med kursoppholdet.

Kjøkkenpersonalet sørger, sammen med ernæringsfysiologen, for at måltidene som serveres skal gi mulighet for en hyggelig sosial samling i et innbydende spisemiljø der kursdeltakerne får dekket sitt grunnleggende ernæringsbehov. Menyen tilrettelegges for ulike energibehov, maten har om nødvendig tilpasset konsistens, og det tas hensyn til eventuelle matallergier og -intoler-

Antall deltakere fra de ulike fylkene i prosent av befolkningen

anser. På enkelte av kursene «Kreft – hva nå?», bidrar ernæringsfysiologen med «Matprat» som en introduksjon til temæt kosthold og kreft. Der demonstrerer en kokk enkel og næringsrik matlaging i praksis, mens ernæringsfysiologen bidrar med faglig informasjon. Det legges stor vekt på dialog mellom kursdeltakerne og fagpersonellet.

KURSDELTAKERE

I 2016 benyttet 2543 (totale tall for pasienter, pårørende, barn) personer seg av kurstilbudene. Dette er fordelt på 1596 voksne med en kreftdiagnose, 773 pårørende/nærstående, 174 barn som pårørende. Som ved tidligere år kom kursdeltakere fra alle landsdeler, noe som bekrefter senterets landsdekkende funksjon. Det kom forholdsvis flest fra: Østfold, Akershus og Oppland, mens det kommer færrest fra fylkene: Rogaland, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

KURSTILBUDET – TRINNMODELLEN

Dagens kurstilbud er bygget opp som en trinnmodell i tre trinn. Klinisk erfaring, brukerkunnskap og forskning har vist at kreftsykdom handler om mer enn den fysiske lidelsen og at det er ulike behov i ulike faser av sykdommen. Dagens kurstilbud er derfor bygget opp som en trinnmodell for å møte kursdeltakernes ønsker om mer fordykning i enkelte tema.

Trinnmodellen gir stor fleksibilitet ift innhold og tidspunkt i fortsettelsen for den enkelte kursdeltaker etter den første kursuken, (trinn1). Den faglige kompetansen for de enkelte temaene på trinn 2 og 3 er spesialisert på et høyt nivå, og blir utdypet i en helhetlig prosess gjennom oppholdet.

Kursene i ulike trinn har forskjellig tilnærming, men alle hviler på sentrale elementer som: Fellesskap og samvær med andre over tid. Kunnskap gjennom formidling, opplevelser, samtaler og erfaringsutveksling og tid til ettertanke og refleksjon. Dette gir gode muligheter for nye perspektiver mht livet videre, uavhengig av om det blir kort eller langt.

I ankomsthelgen arbeider kursdeltakerne med egne behov, forventningsavklaringer og mål for oppholdet. Samtaler i mindre grupper har fokus på dette og på å bli kjent med hverandre. Deltakerne blir presentert for mulighetene i huset og omgivelsene. Prosessen videre gjennom oppholdet veksler mellom foredrag, erfaringsutveksling, tilrettelagt fysisk og sosial aktivitet og fritid/egentid.

TRINN 1 «KREFT – HVA NÅ»

«Kreft – hva nå?» er diagnosespesifikke grunnleggende kurs som vektlegger kunnskapsformidling, ulike mestringsstrategier og erfaringsutveksling. Dette er kurs for voksne med eller uten pårørende/nærstående. Temaene er tilpasset kreftdiagnosen, hvor fokuset er livet videre.

Samtaler med erfaringsutveksling i mindre grupper er organisert som pasientgrupper og grupper for samlivspartnere/nærstående. Hensikten er at deltakerne skal gis mulighet til å sette ord på tanker, følelser og reaksjoner, oppleve gjenkjenning og dele erfaringer med hverandre. Videre legges det vekt på at deltakerne kan treffe andre med

lignende erfaringer og gis mulighet til – å utvikle egen styrke, – bearbeide det å leve med en uforutsigbar sykdom og – å få hjelp til å finne fram til aktuelle ressurser i nærmiljøet

Temaet «Arbeid, yrkeskarriere og aktivt sosialt liv» er viet spesiell oppmerksomhet gjennom tildelingen av egne oppholdsdøgn. I 2016 har dette vært tema på alle kursene «Kreft hva nå?». Disse kursene har inneholdt faste innslag med fysisk aktivitet.

I oppstarthelgen har bevegelsesglede vært en del av programmet og idrettsfaglig personell har lagt til rette for aktiviteter og treningsopplegg med bruk av basseng, aktivitetssal og uteaktivitet som turer i skog og mark. I tillegg til fysiske økter blir det også

Stor inspirasjon: Den flotte sansehagen og veksthuset som har blitt anlagt på Montebello senteret, har åpnet for nye muligheter i forhold til temaet kosthold og ernæring. Å høste urter og spiselige blomster direkte fra hagen er til stor inspirasjon for både kjøkkenpersonalet og kursdeltakerne. Gartneren har bidratt med nyttig fagkunnskap, og utfyller fagfeltet på en god og unik måte.

lagt opp til foredrag om fysisk aktivitet tilpasset de ulike kursene. Hensikten er at de ved å oppleve hverandre og seg selv i forskjellige aktiviteter bidrar til å skape en trygghet under oppholdet ved MBS, som de også kan dra nytte av når de kommer hjem.

Totalt ble det gjennomført 28 trinn 1 kurs i 2016.

TRINN 2 TEMAKURS

Trinn 2 – Temakurs anbefales som oppfølgingskurs til «Kreft – hva nå?».

Temakursene bygger også på hovedmålet om å gi hjelp til å leve med endringer som følge av kreft og å få nye perspektiv på livet videre. Fokus i temakursene på trinn 2 og 3 er ikke kreft og kreftbehandling, men tema knyttet til utfordringene videre i livet. Å dele tanker og erfaringer om tema som oppleves viktig kan være nyttig og verdifullt, selv om diagnose og sykdomsforløp er forskjellig. Kursene omhandler tema som samliv, ernæring, fysisk aktivitet, eksistensielle utfordringer, kroppsbevissthet og bevegelsesglede, skaperglede, å leve med lymfødem, idrett og livslyst. Deltakerne har ulike diagnoser og sykdomsforløp, men felles interesse i tema.

Mange ulike tema blir belyst slik som: «Skaperglede – kreative verksteder» har som målsetting å bidra til mestring av en vanskelig livssituasjon gjennom kreativt arbeid. Kurset hvor temaet er eksistensielle spørsmål setter fokus på livsforståelse, og er

tilrettelagt som en pilegrimsvandring i ytre og indre landskap. Kurset «En del av hverandres liv» er for par og skal gi innsikt og forståelse for hverandres situasjon, og for familien som en enhet. «Ung Kreft Idrettsuka» arrangeres sammen med Ung Kreft for ungdom mellom 15–35 år hver sommer. «Førjuls dager og Sommerdager» arrangeres sammen med Nansenskolen. Kursene gir muligheter for inspirasjon og opplevelser i et roligere tempo og med mer rom for hvile og rekreasjon enn de andre kurstypene. «Påskesamling for ungdom og unge voksne med eller uten familie» har blitt en god tradisjon ved senteret. Kurset samlet i 2016 42 voksne og 33 barn. Programmet er en god blanding mellom faglig påfyll, hygge og fellesskap med andre ungdommer og unge familier i samme situasjon. På kurset «Energibalanse i hverdagen» tematiseres balansen mellom hvile og aktivitet gjennom foredrag, temasamtaler, fysisk aktivitet og praktisk matlaging på Matverkstedet. Totalt ble det gjennomført 21 temakurs i trinn 2 i 2016.

Gartneren Kristin Granum Skoglund og vaktmesteren Rolf Bruget.

BEHANDLINGSKURS FOR PASIENTER MED KREFTRELATERT LYMFØDEM I TRINN 2 OG TRINN 3

Det ble i 2016 gjennomført 2 kurs «Lær å leve med lymfødem» for 68 pasienter. Kursene har en varighet på 14 dager. Målgruppe er alle som har kreftrelatert lymfødem. Innholdet i kurset er en blanding av foredrag, hjelp til selvhjelp, manuell lymfødembehandling og øvelser. Deltakerne lærer å bandasjere seg selv, og hvordan de kan forebygge videreutvikling av lymfødem. Kurspersonell er fysioterapeuter med spesialkompetanse. Samlivspartnere inviteres til å delta den siste kursuken for et eget tilrettelagt program. Kursdeltakere som trenger det inviteres tilbake til et 2 ukers vedlikeholdskurs «Fysisk aktivitet og lymfødem». 16 pasienter deltok på dette tilbudet i 2016.

TRINN 3

Trinn 3 er fordypningskurs innen praktiske stressmestringsmetoder etter deltakelse på trinn 2 kurset «Energibalanse i hverdagen». Kursene har fokus på ulike metoder for stressmestring og selvbehandling: Yoga og avspenning (2 kurs), Medisinsk qigong (2 kurs) og mindfulness (2 kurs).

«Lymfødem og fysisk aktivitet» (4 kurs) er oppfølgingskurs etter deltakelse på «Lær å leve med lymfødem».

FAMILIEKURS – BARN SOM PÅRØRENDE 4 KURS

I tillegg til trinnmodellen tilbys kurs hvor fokus er barn som pårørende for barnefamilier. Det ble i 2016 arrangert to kurs hvor mor eller far var kreftsyk, et kurs for familier hvor mor eller far var død av kreft og et kurs for familier med kreftsyke barn. Familiene får hjelp til å mestre en ny og endret livssituasjon

der barnas hverdag er preget av sykdom og behandling. Det er en målsetting for kursprogrammene at barna skal ha et godt faglig tilbud, samtidig som de også skal ha et tilpasset og godt aktivitetstilbud når foreldrene har eget faglig program. Dette medfører at utgifter til disse kursene er mer enn fordoblet i forhold til andre kursstyper, samtidig som refusjon for barnedøgn er i underkant av 1/3 av voksendøgn. Dette gjør at disse kursene lever et usikkert liv fremover.

ARBEIDSHETER OG KURSMANUALER

Til familiekursene er det utviklet kursmanualer og arbeidshefter til både barn og voksne i samarbeid med Senter for Krisepsykologi i Bergen. Til kurset «Energibalanse i hverdagen» er det utviklet et oppskriftshefte og arbeidshefte som en del av standard kursmateriell til disse kursene. Til kurset «Lymfødem og fysisk aktivitet» er det utviklet bandasjeringsveiledere til arm og bein. Arbeidsheftene brukes aktivt i kursene og deltakerne kan bruke hefte som et oppslag og en repetisjon når de har kommet hjem.

SOSIAL OG KULTURELL AKTIVITET

– en viktig del av kursoppholdet

Kulturtiltak er tilpasset det enkelte kurs med hensyn til form og innhold. I 2016 var dette tiltak som: dansemusikk, intimkonserter, trubadur/allsang, kirkekonserter, fortellerkvelder i skjemt og alvor og moteoppvisninger. Familieteater, klatreopplevelser, gårdsbesøk og tur til Hunderfossen familiepark har vært populære aktiviteter på familiekursene. Så sant været har tillatt det, er torsdagens lunsj gjennomført som en uteaktivitet med varm suppe, brød og «svartkjelen» på bålet. Denne torsdagsturen har vært i god utvikling, og har nå funnet sin form. Den blir tilrettelagt slik at alle kan delta ut fra sitt funksjonsnivå. De aller fleste blir med, og sier noe om gleden ved å mestre etter gjennomført «løp». Også i 2016 fikk vi økonomisk støtte fra Radiumhospitalet Legater til å gjennomføre kanefart som et fast kursinnslag i vinterhalvåret og Hunderfossen i familiekursene.

«ØYET SOM SER»

– Kunstvandring på Montebellosenteret

Montebellosenteret har en mangfoldig kunstsamling bestående av tradisjonell billedkunst, tekstiler, foto, glass og keramikk. Samlingen er til inspirasjon og glede for kursdeltakere og for ansatte. I samarbeid med Lillehammer Kunstmuseum er det utviklet tekster om 20 kjente kunstnere, som alle er representert ved senteret og samlet i heftet «Øyet som ser». Dette er blitt et godt utgangspunkt for kursdeltakerne som bruker det til egen kunstvandring i huset.

«HAGEASSISTENT-PROSJEKT»

Vi har utviklet et ekstraordinært tilbud for tidligere kursdeltakere, ved at 3 til 4 personer har bistått gartneren gjennom en uke med ulike oppgaver i hagen. Prosjektet som startet i 2013, har vist seg svært vellykket og er videreutviklet og gjennomført hvert år siden oppstart. Deltakelse kan også være et mulig prosjekt i tilknytning til NAV og arbeidsutprøving.

Lavvoen ønsker vi å utvikle til en arena for formidling av kunnskap om kosthold, ernæring og gode matopplevelser.

Forskning og fagutvikling

En viktig side av MBS sin forskningsstrategi er å knytte faglig kontakt til aktuelle utdannings- og forskningsmiljøer ved høyskoler og universitet og å delta aktivt i forskningsnettverk. Ved å knytte faglige bånd og samarbeidsavtaler til andre institusjoner styrkes forskning og fagutvikling for mennesker med kreft i nasjonal sammenheng. Dette vil også gi positive effekter for MBS ved oppdatering av ny kunnskap og kunnskapsformidling ved senteret.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSPROSJEKTER

Kreft i par-relasjoner

Prosjektet har fokus på hva som fremmer eller hemmer parrelasjoner når den ene i relasjonen har kreft. Arbeidsgruppen består av representanter fra Høgskolen i Oslo og Akershus v/Prof. Ellen Karine Grov, knyttet til medisinsk etikk og filosofi og dr. med Gunnar Tanum fra Oslo Universitetssykehus. Det ble søkt forskningsmidler til stiftelsen Helse- og rehabilitering, men gitt avslag på søknaden. Prof. Ellen Karine Grov leder videre arbeid med et pilotprosjekt hvor formålet er å teste ut instrumenter og metoder for oppfølging av par i samarbeid med lokale ressurspersoner.

Kreft og rehabilitering – innhold og resultat (Cancer rehabilitation – content and effects)

Dette prosjektet er del av et overordnet og koordinert samarbeid på nasjonalt nivå i et forsøk på å dokumentere behovet for og effekter av ulike tverrfaglige rehabiliteringstiltak for kreftpasienter i Norge. MBS er eneste institusjon for kreftpasienter som hele tiden har hatt et eget tilbud til pårørende. Pårørende til kreftpasienter som deltar i undersøkelsen ved MBS har også svart på undersøkelsens spørreskjemaer. Prosjektet har fått midler fra Helse Sør-Øst og startet opp i 2011 og ledes fra Nasjonal kompetansetjeneste for seneffekter etter kreftbehandling. Det er publisert 2 artikler fra dette prosjektet og flere vil komme i 2017.

Sosial nettverksstøtte og kreft

Hensikten med prosjektet var å øke kunnskapen om hvordan nettverket kan hjelpe barn som har en mor eller far som lever med en kreftsykdom. Prosjektet testet virkningen av et kort opplæringsprogram og gjennomføres av Senter for krisepsykologi i Bergen. MBS v/senterleder deltok i advisory board gruppen, samt at MBS har rekruttert informanter til prosjektet. Følgende vitenskapelige artikkel fra prosjektet er publisert i 2015/2016: Hauken, M.AA., Senneseth, M., Dyregrov, K., Dyregrov, A (2015): Optimizing SocialNetwork Support to Families LivingWith Parental Cancer: Research Protocolfor theCancer-PEPSONE Study. MIR Res Protoc2015 (Dec30); 4(4):e142

POPULÆRVITENSKAPELIGE BOKKAPITTEL/ARTIKKEL

Hauken, M., Dyregrov, K: «Sosial nettverksstøtte når mor eller far har kreft» i «Familier i motbakke. På vei mot bedre støtte for barn som pårørende». Barns Beste & Fagbokforlaget. Hauken, M, Dyregrov K: «Vi kunne ikke klart oss uten» – Om å være medmenneske også i julen. Artikkel i Dagens Medisin publisert 21.12.15 Flere vitenskapelige artikler er sendt inn. Se mer informasjon; www.krisepsyk.no

EUROPEISK FORSKNINGSSAMARBEID

MBS forskningsrådgiver har vært en av to forskere som har representert Norge i Europeisk forskningssamarbeid CANWON (cancer and work network). En forskergruppe som arbeider med forskning om kreftoverleveres deltakelse i arbeidslivet. Forskningssamarbeidet har vært finansiert av EU.

PUBLIKASJONER SOM HAR DIREKTE ELLER INDIREKTE RELASJON TIL MONTEBELLOSENTERET

I 2014 har forskningsrådgiver ved MBS vært medforfatter av bokkapitler og artikler relatert til kreft og arbeid, om kreftoverleve, rehabilitering og sosiale støtteordninger.

Gudbergsson SB. Sosionomtjenester i somatisk medisin. Side 442–456 i Dahl, AA, Aarre TF, Loge JH (red.) Psykiske reaksjoner ved somatisk sykdom – Symptomer, diagnostikk og behandling. Cappelen Damm Akademisk 1. opplag 2014.

Fagartikler og masteroppgaver med direkte eller indirekte relasjoner til Montebellosenteret

Gudbergsson SB. Dahl AA, Loge JH, Thorsen L, Oldervoll L, Grov EK. What is covered by “Cancer Rehabilitation” in PubMed? A review of randomized controlled trials 1990-2011, J Rehabil Med 2014; 47:97-106.

Lindbohm ML, Kuosma E, Taskila T, Hietanene P, Carlsen K, Gudbergsson S, Gunnarsdottir H. Early retirement and non-employment after breast cancer. Psychooncology 2014; 6:634-641.

Torp S, Grimsmo A, Hagen S, Duran A, **Gudbergsson SB.** Work engagement: a practical measure for workplace health promotion? Health Promot Int. 2013; 28:387-96.

Torp S, Nielsen RA, **Gudbergsson SB,** Fosså SD, Dahl AA. Sick leave patterns among 5-year cancer survivors: a registry-based retrospective cohort study. J Cancer Surviv. 2012; 6:315-23.

Torp S, Nielsen RA, Fosså SD, **Gudbergsson SB,** Dahl AA. Change in employment status of 5-year cancer survivors. Eur J Public Health. 2013; 23:116-122.

Torp S, Nielsen RA, **Gudbergsson SB,** Dahl AA. Worksite adjustments and work ability among employed cancer survivors. Support Care Cancer. 2012; 20:2149-56.

Gjerset GM, Fosså SD, Dahl AA, Loge JH, **Ensby T,** Thorsen L. Effects of a 1-week inpatient course including information, physical activity, and group sessions for prostate cancer patients. J Cancer Educ. 2011; 26:754-60.

Tall og regnskap 2016 ▶▶▶

Årsmelding 2016

Resultatregnskap

Stiftelsen Montebello-Senteret

	Note	2016	2015
ANSKAFTEDE MIDLER			
Tilskudd Rikstrygdeverket		30 960 470	30 094 290
Egenandeler opphold pasienter		2 010 742	1 968 106
Salg av varer og tjenester		738 779	853 231
Gaver	7	99 339	1 878 839
Kursavgifter		46 050	336 085
Renteinntekter		46 253	124 878
Andre inntekter		57 050	27 500
SUM ANSKAFTEDE MIDLER		33 958 682	35 282 929
ANVENDTE MIDLER			
Vareforbruk		1 961 339	2 067 363
Lønninger	6	21 253 188	21 032 862
Avskrivninger	2	3 347 533	3 117 283
Andre drifts- og administrasjonskostnader	6	10 256 055	11 038 132
Rentekostnader		1 877	247
SUM ANVENDTE MIDLER		36 819 992	37 255 887
Årets aktivitetsresultat		-2 861 309	-1 972 958
Tillegg/reduksjon formålskapital			
Reduksjon annen formålskapital		-2 861 309	-1 972 958

Balanse

Stiftelsen Montebello-Senteret

	Note	2016	2015
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Fast eiendom		87 370 057	89 799 700
Inventar og utstyr		3 996 546	4 256 552
Sum anleggsmidler	2	91 366 602	94 056 252
Omløpsmidler			
Varebeholdning		75 950	87 200
Kundefordringer	4	1 397 083	1 344 290
Andre kortsiktige fordringer		465 184	509 057
Bankinnskudd og kontanter	3	12 985 168	11 049 109
Sum omløpsmidler		14 923 385	12 989 655
SUM EIENDELER		106 289 987	107 045 907

Balanse

Stiftelsen Montebello-Senteret

	Note	2016	2015
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD			
Formålskapital			
Grunnkapital		50 000	50 000
Ånnen formålskapital		102 458 776	103 026 646
Sum formålskapital	7	102 508 776	103 076 646
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		334 605	573 572
Skyldige offentlige avgifter		1 673 658	1 656 072
Ånnen kortsiktig gjeld	5	1 772 949	1 739 617
Sum kortsiktig gjeld		3 781 211	3 969 262
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		106 289 987	107 045 907

Mesnali, 04.04.2017

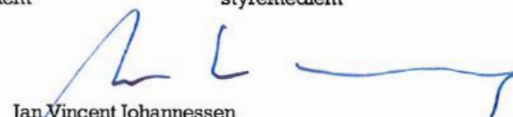
Styret for Stiftelsen Montebello-Senteret

Idar Magne Holme
styrets leder

Kjell Myhren
styremedlem

Asbjørn Larsen
styremedlem

Eli Edvardsen
styremedlem

Jan Vincent Johannessen
daglig leder

Stiftelsen Montebello-Senteret

NOTER TIL REGNSKAP PR. 31. DESEMBER 2016

1. Regnskapsprinsipper

Endring av regnskapsprinsipp

Stiftelsen Montebellosenteret har med virkning fra 2016 lagt NRS(F) God regnskapskikk for ideelle organisasjoner til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Denne standarden anses å gi bedre informasjon om virksomheten i stiftelsen.

Endringen innebærer at oppstillingsplan for resultat og balanse er endret og at dette presenteres som et såkalt aktivitetsregnskap, hvor formålet er å synliggjøre hvordan stiftelsen anskaffer og anvender sine midler basert på de aktiviteter som stiftelsenes virksomhet omfatter. Sammenligningstallene er omarbeidet tilsvarende.

Det vises til note 7 for nærmere beskrivelse av prinsippendringens regnskapsmessige konsekvenser for stiftelsens formålskapital.

Anskaffede midler

Anskaffede midler består hovedsakelig av driftstilskudd, egenandeler, salgsinntekter og gaver.

Driftstilskudd

Driftstilskudd resultatføres i samme periode som aktiviteten tilskuddet er ment å dekke er avholdt.

Egenandeler opphold

Egenandeler knyttet til pasientopphold regnskapsføres i den perioden oppholdet finner sted.

Gaver

Verdien av mottatte gaver resultatføres i samme periode som bruk av gavemidlene resultatføres. Mottatte gavemidler som anvendes til investeringer som balanseføres, regnskapsføres i utgangspunktet direkte mot formålskapitalen for deretter å bli resultatført i takt med at investeringen avskrives. Ubenyttede gavemidler tilføres formålskapitalen, mens bruk av gavemidler mottatt i tidligere perioder belastes formålskapitalen.

Salg av varer og tjenester

Salg av varer resultatføres på leveringstidspunktet, mens vederlag ved salg av tjenester resultatføres i takt med at tjenestene utføres.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er knyttet til varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000,-. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet. Utgifter til leie av driftsmidler kostnadsføres. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad og fordeles over leieperioden.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer verdsettes til det laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Org.nr. 959684162

Stiftelsen Montebello-Senteret

NOTER TIL REGNSKAP PR. 31. DESEMBER 2016

2. Anleggsmidler

	Inventar/utstyr	Eiendom	Sum
Ansk.kost 1.1.	11 840 542	111 047 016	122 887 558
Tilgang	657 883	0	657 883
Avgang	0	0	0
Akk.ord.avskr. pr. 31.12.	8 501 879	23 676 960	32 178 839
Bokført verdi 31.12.	3 996 546	87 370 056	91 366 602
Årets avskrivninger	917 889	2 429 644	3 347 533
Ordinære avskrivninger:	10-30%	2-10%	

3. Skattetrekksmidler

Av selskapets bankinnskudd er kr. 715.982,- bundne bankinnskudd for ansattes skattetrekksmidler.

4. Kundefordringer

	2016	2015
Kundefordringer	1 397 083	1 344 290
Opptjent ikke fakturert	0	0
	1 397 083	1 344 290

5. Annen kortsiktig gjeld.

	2016	2015
Skyldig lønn og reiseutgifter	26 577	33 385
Skyldig feriepenger	1 690 218	1 609 446
Andre påløpne kostnader	56 154	96 786
	1 772 949	1 739 617

Org.nr. 959684162

Stiftelsen Montebello-Senteret

NOTER TIL REGNSKAP PR. 31. DESEMBER 2016

6. Ansatte, godtgjørelse m.v.

Lønnskostnadene består av følgende poster:

	2016	2015
Lønninger/feriepenger	14 635 928	14 230 111
Kjøp av spisskompetanse	1 562 346	1 412 638
Styrehonorarer	235 000	235 000
Undervisere	695 013	1 041 924
Arbeidsgiveravgift	2 405 685	2 422 568
Gruppeliv/pensjonsinnskudd	1 561 963	1 541 416
Andre personalkostnader	157 253	149 206
Sum lønnskostnader	21 253 188	21 032 862

Gjennomsnittlig antall årsverk: 31.

Lønn og godtgjørelser til daglig leder utgjør kr. 254.820,-.
Utbetaling av styrehonorarer i 2016 utgjør totalt kr. 235.000,-.
Av dette utgjør styrehonorarer til ansattes representant kr. 55.000,-.

Obligatorisk tjenestepensjonsforsikring

Montebello Senteret er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsen har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

Kostnadsført honorarer til revisor utgjør:

Revisjonshonorar inklusiv mva:	109 250
Andre honorar inklusiv mva:	33 750

7. Formålskapital

	Grunn- kapital	Annen formåls- kapital	Sum formåls- kapital
Formålskapital 31.12.2015	50 000	101 406 181	101 456 181
Effekt av prinsippendring		1 620 465	1 620 465
Formålskapital 31.12.2015 omarbeidet	50 000	103 026 646	103 076 646
Mottatte gaver		2 392 779	2 392 779
Forbrukte gaver		-99 339	-99 339
Resultat i perioden		-2 861 309	-2 861 309
Formålskapital 31.12.2016	50 000	102 458 778	102 508 778

Prinsippendringen består i at ubenyttede gavemidler som tidligere var presentert som kortsiktig gjeld i balansen, nå presenteres som en del av stiftelsens formålskapital.

ÅRSBERETNING STIFTELSEN MONTEBELLOSENTERET 2016

Virksomhetens art og virksomhetens beliggenhet.

Stiftelsens forretningskontor er i Mesnali i Ringsaker Kommune.

Montebellosenteret (MBS) er en nasjonal helseinstitusjon* for kreftpasienter og deres pårørende. Formålet er å gi hjelp til å leve med endringer som følge av kreft. Det er en bærende ide at kreftsykdom handler om noe mer enn fysisk lidelse. Det handler om livet i sin alminnelighet, om eksistensielle, psykiske og sosiale behov.

*Lov om spesialisthelsetjeneste § 3-8, pkt. 4.

Det arrangeres også kurs for personell som arbeider med kreftsyke, og med andre oppgaver knyttet til kreft og kreftforskning.

I samarbeid med Oslo Universitetssykehus – avd. Radiumhospitalet og andre relevante fagmiljøer er senteret et kompetansesenter i arbeidet med langtidseffekt etter kreft.

Montebellosenteret har vært i drift siden 11. desember 1990 og hadde 25 års-markering høsten 2015. Senteret er organisert som en Stiftelse. Jan Vincents Johannessen er daglig leder og direktør for Senteret. Senterleder er Torill Ensby. Montebellosenterets styre består av:

Styrets formann:	Administrerende direktør Idar Magne Holme
Styremedlem:	Ekspedisjonssjef Kjell Myhren
Styremedlem:	Direktør Asbjørn Larsen
Styremedlem:	Økonomileder Eli Edvardsen, ansattes representant

Fortsatt drift.

Fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av Stiftelsens årsregnskap for 2016 og årets resultat overføres annen egenkapital.

Arbeidsmiljø.

Arbeidsmiljøet og den generelle trivselen på arbeidsplassen er god. Det arbeides kontinuerlig med tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet. Fravær på grunn av sykdom utgjør 7 %, langtidsvær har vært en betydelig del av dette og gir store utslag i en bedrift på vår størrelse.

Likestilling

Senteret har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Dette sikrer at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Ytre miljø

Senterets virksomhet bidrar ikke til miljøforurensning.

Økonomisk resultat og finansiell stilling

Årets aktivitetsresultat, før ordinære avskrivninger, viser et overskudd på kr. 486 224,-. Det er kostnadsført avskrivninger med tilsammen kr. 3 347 533,-. Dette er regnskapsmessige avskrivninger som ikke belaster likviditeten i stiftelsen. Investeringer og tyngre vedlikehold har vært finansiert gjennom gavemidler og stiftelsen har derfor ikke lån som belaster regnskapet med renter og avdrag. Et positivt aktivitetsresultat før avskrivninger er med å styrke den finansielle situasjonen til stiftelsen. I 2016 er det investert kr 328 800,- i anleggsmidler, som kostnadsføres i form av avskrivninger over drift.

Godkjente oppholdsdøgn for 2016 har vært 14 000, ca. 5 000 av disse døgnene tilhører "Raskere tilbake til arbeid" og 1 200 døgn for barn/friske søsken. Det er inntektsført 14 065 døgn for vanlige klienter og 1 096 døgn for barn/friske søsken.

Førøvrig er det stabile forhold ved Montebellosenteret.

Montebellosenteret, 4. april 2017

Idar Magne Holme
Styrets formann

Jan Vincents Johannessen
Daglig leder

Kjell Myhren
Styremedlem

Asbjørn Larsen
Styremedlem

Eli Edvardsen
Styremedlem

Til styret i Stiftelsen Montebello Senteret

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Montebello Senterets årsregnskap som viser et negativt aktivitetsresultat på kr 2 861 309. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, aktivitetsregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å

kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Lillehammer, 4. april 2017
PricewaterhouseCoopers AS

Erik Huuse
Statsautorisert revisor

«Kreftsykdom handler om mer enn fysiske plager. Det handler om livet videre.»

